

OSNOVNA ŠOLA BISTRICA OB SOTLI

BISTRICA OB SOTLI 63 A, 3256 BISTRICA OB SOTLI
telefon: 03 800 11 00, faks: 03 800 11 11, e-pošta: o-bos.ce@guest.arnes.si

VZGOJNI NAČRT

Izhodišča:

Cilji osnovnošolskega izobraževanja

(Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o Osnovni šoli (ZOsn-F) – Uradni list št. 102, 9. 11. 2007) 2. člen

Poslanstvo OŠ Bistrica ob Sotli

Na Osnovni šoli Bistrica ob Sotli vzpodbujamo učence h kritičnemu mišljenju, samostojnosti, odgovornosti, strpnemu sprejemanju drugačnosti, učenju za življenje, ustvarjalnemu reševanju problemov ter razvoju lastne, nacionalne in evropske identitete.

Vizija OŠ Bistrica ob Sotli

Šola učenja za življenje in dobrih medsebojnih odnosov.

1. Temeljne vrednote

Temeljne vrednote, ki jih bomo razvijali skozi vzgojno-izobraževalni proces so: **odgovornost, spoštovanje in znanje.**

ODGOVORNOST izkazujejo **učenci** s svojo vztrajnostjo, potrpežljivostjo, odgovornim izpolnjevanjem svojih dolžnosti in upoštevanjem šolskega reda; **učitelji** s svojo strokovnostjo, ustvarjalnostjo, pravičnostjo, razvojem ugodnega učnega okolja, doslednostjo in odgovornim odnosom do lastnega dela; **starši** s svojo skrbnostjo, spremljanjem in vzpodbujanjem otrokovega razvoja in konstruktivnim sodelovanjem s šolo.

SPOŠTOVANJE: **Učenci** spoštujejo vse delavce šole, vrstnike in starše. Spoštljivi so do vseh ljudi. Upoštevaajo pravila in navodila učiteljev. **Učitelji** imajo spoštljiv odnos in primeren način komunikacije do sodelavcev, učencev in staršev (primerno vzgojno komuniciranje; nasmeh, pozdravljanje, prijazne geste, doslednost, strokovnost, korektnost, odkritost, pomoč drug drugemu, lastni zgled). **Starši** spoštujejo učitelje, spoštljivo komunicirajo z učiteljem, upoštevaajo njegovo mnenje in navodila, se posvetujejo z učiteljem, preden si oblikujejo stališče v zvezi s konfliktno situacijo, povezano z njihovim otrokom.

ZNANJE: učitelji učence učijo učiti se (pri vsakem predmetu, prve šolske ure, sproti glede na raznolikost vsebin). Uporabljajo različne, sodobne metode in oblike pouka (problemsko zasnovan pouk, sodelovalno učenje, debate, seminarske in projektne naloge). Upošteevajo različne učne stile učencev (izobraževanje prepoznavanje različnih stilov otrok (opremljenost učilnic - slike, plakati, TV, avdio pripomočki). Prilagajajo pouk učencem s posebnimi potrebami (individualizacija, dopolnilni, dodatni, individualizirani programi – otroci z odločbami). Držijo se skupaj sprejetih dogovorov (upošteevajo vsa sprejeta načela, dogovore, redno prihajajo v razred). Organizirajo učni proces, ustvarjajo stimulatívne pogoje za učenje. Usmerjajo učence v iskanje informacij v različnih virih (pouk, interesne dejavnosti, projekti, šolska skupnost, šolski parlament). Stalno se strokovno izobražujejo (tematske konference, študijska srečanja, seminarji, izobraževanja na daljavo, samoiniciativna izobraževanja.) Skrbijo za ohranjanje in izboljšanje materialnih pogojev za učenje (vsakoletna nabava novih učnih pripomočkov, IKT tehnologija, posodabljanje knjižnice, prenovljeni prostori). Promovirajo dosežke učencev na področju znanja in spretnosti.

Učenci: učijo se učiti (v šoli in doma, pri vseh predmetih in aktivnostih v šoli).

Poiščejo pomoč pri razredniku, dežurnem učitelju, pri svetovalni službi in ravnatelju. Znajo poiskati informacije v različnih virih. Udeležujejo se različnih tekmovanj iz znanja in sodelujejo na različnih natečajih. Zavedajo se pomena znanja (v vsakdanjem življenju, pri reševanju problemskih nalog). Razvijajo delovne navade (pri pouku aktivno sodelujejo, redno opravljajo domače naloge, prinašajo materiale, potrebščine, obiskujejo interesne dejavnosti, so aktivni na dnevih dejavnosti.) Dobro se znajo organizirati za učenje (čas, prostor, vsebina, način).

Starši: podpirajo svoje otroke in šolo pri razvijanju znanja kot vrednote, na povabilo učitelja sodelujejo v vzgojno-izobraževalnem procesu, se redno zanimajo za otrokov uspeh, omogočajo spodbudno učno okolje in razvoj delovnih navad otroka.

2. Vzgojna načela

Vzgojno delovanje naše šole temelji na naslednjih temeljnih načelih:

- načelu odgovornosti,
- načelu zaupanja in zagotavljanja varnosti,
- načelu strpnosti,
- načelu individualnosti,
- načelu medsebojne pomoči,
- načelu tekmovalnosti,
- načelu oblikovanja okolja za optimalno življenje in delo v šoli v fizičnem, psihosocialnem in duhovnem smislu.

3. Svetovanje in usmerjanje

Svetovanje in usmerjanje je namenjeno učencem, posredno pa tudi njihovim staršem, pri reševanju problemov, ki so povezani z njihovim razvojem, šolskim delom, odnosih z vrstniki in odraslimi, razvijanju samopodobe in prevzemanju odgovornosti.

Usmerjanje in svetovanje je usmerjena strokovna dejavnost šole in lahko poteka v času, določenim z urnikom oz. šolskimi obveznostmi (ure oddelčne skupnosti) ali pa v času izven urnika (pogovorne ure učiteljev, šolska svetovalna služba), za kar pa se sprotno dogovorimo s starši (za vsak primer posebej).

Svetovanje in usmerjanje poteka v obliki pogovora med delavci šole in učenci. Pogovor zajema šibkosti ali težave v otrokovem šolskem funkcioniranju, odnose z vrstniki in enkratne ali občasne kršitve šolskega reda. O vsebini in ciljih svetovanja in usmerjanja za posameznega otroka se dogovorijo učitelji na oddelčni konferenci. O naravi dogovora razrednik obvesti starše.

V primerih, ko strokovni delavec presodi, da otrok potrebuje dlje časa trajajoče spremljanje, usmerjanje in svetovanje v okviru šole, se lahko s starši dogovori za termine, v katerih ta proces poteka.

V primerih, ko strokovni delavec presodi, da se pri otroku pojavljajo težave in oblike vedenja, ki jih šolska obravnava ne more omiliti, izboljšati ali odpraviti, staršem predlaga obravnavo v zunanjih ustanovah psiho-socialne pomoči.

4. Vzgojne dejavnosti (proaktivne, preventivne dejavnosti)

Proaktivne dejavnosti obsegajo:

- Razvijanje ugodne socialne klime, občutka varnosti, zaupanja in sprejetosti, izvajanje dejavnosti, ki postavljajo v ospredje medsebojno povezanost in sodelovanje.
- Oblikovanje oddelčnih in šolskih dogovorov o temeljnih vrednotah skupnega življenja in načinih ravnanja– pravila šole in oddelka.
- Aktivno vključevanje učencev v načrtovanje, izvajanje in vrednotenje učenja in dela v skladu z njihovimi zmožnostmi.
- Sistematično razvijanje socialnih veščin, prostovoljno delo, vrstniško pomoč.
- Poudarjanje in nagrajevanje zgledega vedenja učencev, pogovore o takem vedenju.
- Obravnavanje različnih življenjskih problemov vrstnikov in odraslih ter usposabljanje za uspešno reševanje takih problemov.
- Navajanje na procese samovrednotenja, samokontrole in sprejemanja odgovornosti, vzpodbujanje zavedanja svobode in omejitev v izbiranju vedenja.
- Vrstniško svetovanje in posredovanje (mediacija).
- Izvajanje dejavnosti, ki povezujejo učence, delavce šole, starše in lokalno skupnost.
- Načrtno, sistematično in redno vključevanje staršev v življenje in delo šole.
- Spoznavanje okoliščin, v katerih se pojavljajo za šolo značilni problemi ter spoznavanje stališč in predlogov vseh udeleženi.
- Povečanje nadzora na določenih krajih v določenih časih.
- Odzivnost in pravočasnost pri reševanju problemov ter njihovo načrtno reševanje.
- Druge dejavnosti, ki jih načrtuje in izvaja šola.

Šola bo šolsko delo in življenje v šoli organizirala tako, da se bodo otroci v šoli počutili varno, da bodo pri šolskem delu zavzeti in ustvarjalni in da bodo prevzemali odgovornost za svoje vedenje in sprejemali omejitve, ki jih postavlja življenje v skupnosti.

Ker je razred/oddelek primarna socialna skupina v šoli, bomo posebno pozornost namenili oblikovanju dobrih medosebnih odnosov, solidarnosti in skrbi za vrstnike, spoštovanju in upoštevanju različnosti in reševanju problemov ki zadevajo razred (pravila razreda).

Šola bo vsaj enkrat na leto na svetu staršev obravnavala tipične vzgojne probleme na posameznih razvojnih nivojih/razredih in se skupaj s starši odločala za najprimernejše oblike dela, ki bi učencem pomagale probleme preseči in rešiti. Šola bo spodbujala vse oblike povezovanja, sodelovanja in vključevanje staršev v življenje in delo šole.

Šola bo vsako leto organizirala prireditve in oblike dela (dnevi odprtih vrat), na katerih bodo lahko starši in krajani spoznavali delo in dosežke šole in njenih učencev in se posredno vključevali v nekatere skupnostne dejavnosti šole (razstave, izleti, tekmovanja ipd.).

Posebna in vsakodnevna usmeritev šole bo povečan osebni nadzor učiteljev na mestih, kjer je pojavnost nezaželenih oblik vedenja verjetnejša.

5. Načini vzgojnega delovanja

- Zaposleni delujemo **preventivno**.
- Učencem dajemo **zgled**.
- Osnova vzgojnega delovanja je **razgovor**.
- Šola najbolj zaslužnim učencem vsaj enkrat letno podeli **priznanja ali nagrade**. Priznanja so lahko v obliki, ki jo šola sama določi, ali kot javna objava.
- Učenec, ki s svojim ravnanjem namerno ali iz malomarnosti povzroči škodo šoli, sošolcem ali komu drugemu v času šolskih dejavnosti, jo je dolžan **materialno in moralno poravnati**.
- Kršitvam šolskih pravil sledijo **vzgojni ukrepi**.
- Šola lahko uporabi **vzgojne ukrepe**, če ostali načini vzgojnega delovanja niso bili učinkoviti.

5. 1. Preventiva

Zaposleni so dolžni storiti vse, da zagotovijo izvajanje tega vzgojnega načrta in poskrbijo za varnost v šolskem prostoru.

Vodstvo šole zagotovi materialne in organizacijske pogoje za izvajanje tega vzgojnega načrta.

Šolska svetovalna služba

- organizira in izvaja dejavnosti za krepitev vrednot iz tega vzgojnega načrta.
- Svetuje učencem in sodelavcem pri reševanju vzgojnih primerov.
- Vodi nekatere vzgojne postopke.

Učenci na sestankih šolske skupnosti razpravljajo o:

- izboljševanju pogojev za delo,
- načinih za uresničevanje vzgojnega načrta,
- ukrepih za preprečevanje kršitev in predlagajo možne rešitve.

Starši podpirajo vse postopke, ki so usmerjeni v izvajanje tega vzgojnega načrta in pri tem tudi sodelujejo.

5. 2. Zgled

Zaposleni dajejo učencem s svojim ravnanjem zgled, zato so dolžni ravnati dosledno v skladu s tem vzgojnim načrtom.

Starši imajo največji vpliv na učence, zato je tudi njihova odgovornost pri dajanju zgledov otrokom največja.

5. 3. Razgovor

Osnova vzgojnega delovanja je **razgovor z učencem**, v katerem učenec enakovredno sodeluje. Po učenčevem prestopku učitelj z njim opravi razgovor, s katerim poskušata razrešiti bodisi medsebojni spor bodisi učenčev odnos do drugih oseb, šolskih dolžnosti, imetja ... Pobudo zanj lahko dajo zaposleni, učenci ali starši. Če tak razgovor ne obrodi sadov, učitelj v postopek vključi **razrednika**. Kadar tudi razrednikovo posredovanje ne pripomore k rešitvi primera, razrednik v postopek vključi še **svetovalno službo** in **starše**.

Zaposleni vse nesporazume rešujejo najprej z razgovorom.

Učenci imajo pravico do razgovora z zaposlenim v skladu z objavljenim urnikom. V razgovoru enakopravno sodelujejo.

Starši so dolžni redno sodelovati s šolo – osebno, po elektronski pošti, telefonsko ali pisno.

5. 4. Priznanja in nagrade

Šola učencem najmanj enkrat letno podeli priznanja in nagrade; o tem odloči učiteljski zbor. Podelitev priznanj in nagrad se lahko udeležijo tudi starši učencev.

5. 5. Poravnava škode

Učenec, ki s svojim ravnanjem namerno ali iz malomarnosti povzroči škodo šoli, sošolcem ali komu drugemu v času šolskih dejavnosti, jo je dolžan **materialno in moralno poravnati**.

Poravnava je smiselno povezana s povzročeno psihološko, socialno ali materialno škodo in se opravi sporazumno z oškodovancem in v sodelovanju šolske svetovalne službe. Materialna poravnava zajema povračilo povzročene škode in se poravnava s položnico na podlagi izstavljenega računa.

Zaposleni so pri odločanju o poravnavi dolžni ugotoviti vse okoliščine, ki so pripeljale do dogodka in o poravnavi odločiti nepristransko. Pred odločanjem so se dolžni pogovoriti z vpletenimi učenci in z njihovimi starši.

Starši imajo pravico sodelovanja v razgovorih in postopkih pri poravnavanju. Po končanem postopku jamčijo za izvedbo poravnave.

6. Vzgojni postopki in ukrepi

6. 1. Vzgojni postopki

Restitucija

Restitucija je oblika vzgojnega ukrepanja, ki omogoča posamezniku, ki je s svojim ravnanjem povzročil materialno ali moralno škodo drugemu, skupini ali šoli, da to popravi. Posameznik se v postopku restitucije sooči s posledicami svojega ravnanja, sprejme odgovornost za takšno ravnanje in poišče načine s katerimi svojo napako popravi oziroma se z oškodovancem dogovori za načine poravnave.

Mediacija

Mediacija je postopek, v katerem se osebe, ki so v sporu, ob pomoči tretje osebe (mediatorja) pogovorijo ter ugotovijo kje so točke njihovega spora, si izmenjajo stališča, izrazijo svoja mnenja, ideje, težave in strahove ter skušajo najti rešitev, ki bo ustrezala vsem stranem v sporu. V mediaciji prevzameta sprti strani sami odgovornost za razrešitev nastalega konflikta. Proces mediacije vodi in usmerja mediator, ki je zaupna in popolnoma nevtralna oseba (strokovni delavec šole) in je ustrezno praktično in teoretično usposobljen

6. 2. Vzgojni ukrepi

Vzgojni ukrepi se uporabijo, kadar učenec, ki je storil kršitev šolskih pravil, ni pripravljen sodelovati pri reševanju nastalega problema. Predhodno so bili uporabljeni že drugi načini vzgojnega delovanja. Izvajanje vzgojnih ukrepov je povezano z nudenjem podpore in vodenjem učenca k spremembi neustreznega obnašanja. Pri tem sodelujejo učenec, starši in strokovni delavci šole.

V primeru težav učenca mora učitelj in drugi strokovni delavci upoštevati načelo postopnosti:

- reševanje problema z učiteljem (pogovor in dogovor);
- sodelovanje razrednika pri obravnavi problema (če se težave ponavljajo oz. stopnjujejo in se stanje ne izboljšuje);
- sodelovanje svetovalne službe (če se težave ponavljajo oz. stopnjujejo in se tudi ob sodelovanju razrednika stanje ne izboljšuje);
- sodelovanje vodstva šole (če se težave ponavljajo oz. stopnjujejo in se tudi ob sodelovanju razrednika in svetovalne službe stanje ne izboljšuje).

Vzgojni ukrepi so lahko:

- **ukinitev nekaterih pravic**, ki so povezane s kršitvami šolskih pravil, s pridobljenimi statusi in ugodnostmi, ki jih šola nudi učencem izven predpisanih dejavnosti in standardov;
- **povečan nadzor** nad učencem v času, ko je v šoli, a ne pri pouku;
- **zadržanje na razgovoru po pouku** v zvezi z reševanjem problemov;

- šola lahko učencu, ki ogroža varnost ali izvedbo vzgojno-izobraževalnih dejavnosti zven prostorov šole, dodeli **dodatno spremstvo** ali pa za takega učenca organizira nadomestni **vzgojno-izobraževalni proces v šoli**;
- **odstranitev učenca od pouka**, ki je možna, kadar učenec s svojim vedenjem onemogoča normalno izvedbo pouka kljub predhodnim pogovorom, dogovorom in opozorilom. Cilj odstranitve je vzdrževanje jasno postavljenih meja in sprejemljivega vedenja, omogočanje resnega sodelovanja učenca in učitelja pri reševanju problema, omogočanje nemotenega učenja drugih učencev v oddelku ali učni skupini. Učenec v času odstranitve opravlja delo pod nadzorom strokovnega delavca, ki ga določi ravnatelj. V primeru odstranitve učenca od pouka mora učitelj z njim opraviti razgovor še isti dan. Skupaj analizirata nastali položaj in se dogovorita o nadaljnjem sodelovanju;
- šola lahko učencu **začasno odvzame napravo ali predmet**, s katerim učenec ogroža varnost ali onemogoča nemoteno izvedbo pouka. O takem odvzemu strokovni delavec, ki je predmet odvzel, še isti dan obvesti starše učenca, ki odvzeti predmet v šoli tudi prevzamejo;
- šola lahko oblikuje in izvaja tudi **druge vzgojne ukrepe**, za katere se dogovori učiteljski zbor ali se zanje odloči vodstvo šole. O njihovem izvajanju šola obvesti starše;
- o vzgojnih ukrepih se vodijo ustrezni **zapisi**, ki ne vplivajo na vzgojne kazni. Zapise vodi razrednik oziroma svetovalna služba, kdor pač vodi obravnavo;
- o izvedenih vzgojnih ukrepih razrednik **obvesti starše**.

7. Administrativni ukrepi

Administrativni ukrep je vzgojni opomin, ki ga šola izreče v skladu s 60. f členom ZOsn-UPB3, objavljenem v Ur. l. št. 40/2012, z dne 30.5. 2012.

Le-ta določa izrekanje vzgojnih opominov, postopek izrekanja ter način izrekanja, obvestilo učencu in staršem ter pripravo individualiziranega vzgojnega načrta.

8. Oblike sodelovanja s starši

Delavci šole, učenci in starši oziroma skrbniki razvijajo vzajemno-sodelovalni odnos na vzgojnem področju. Vzajemno sodelujejo pri oblikovanju življenja in dela šole, različnih vzgojno-izobraževalnih dejavnostih, oblikovanju vzgojnega koncepta šole, oblikovanju akcij za izvajanje preventivnih vzgojnih dejavnosti, svetovanju in usmerjanju, povrnitvah škod (npr.: restitucija).

Vključujejo se v reševanje problemov, ki jih imajo:

- njihovi otroci ali skupina otrok,
- kadar njihovi otroci ali skupina kršijo pravila šole.

V posameznih primerih, ko se starši oziroma skrbniki ne vključujejo v reševanje problemov povezanih z njihovimi otroki ali jih zanemarjajo, šola izvede obisk strokovnega delavca na domu s predhodnim dogovorom staršev. Cilj obiska je sprejetje dogovora o medsebojnem sodelovanju in vzajemnih odgovornostih.

V reševanje problemov se lahko vključujejo zunanje institucije: centri za socialno delo, svetovalni centri in ostale pristojne institucije.

Šola bo poleg običajnih oblik (roditeljski sestanki, pogovorne ure) sodelovanja:

- spodbujala medsebojno komunikacijo,
- skupaj z njimi odločala o prioriternih nalogah,
- starše sproti obveščala o osebnem razvoju in o stvareh, ki zadevajo njihovega otroka.

V primerih, ko strokovni delavec presodi, da je potreben daljši in poglobljen razgovor o otrokovem vedenju ali težavah v šoli, starše povabi na razgovor v šolo. Povabi lahko tudi drugega strokovnega delavca šole. V primerih, ko šola ne more zagotoviti sodelovanja staršev ali oceni, da gre pri posameznih otrocih za zanemarjanje, bo poiskala pomoč in sodelovanje z drugimi institucijami psihosocialne pomoči.

V primeru težav učenca pri določenem predmetu oz. učitelju tudi starši upoštevajo načelo postopnosti:

- reševanje problema z učiteljem (pogovor in dogovor);
- sodelovanje razrednika pri obravnavi problema (če se težave ponavljajo oz. stopnjujejo in se stanje ne izboljšuje);
- sodelovanje svetovalne službe (če se težave ponavljajo oz. stopnjujejo in se tudi ob sodelovanju razrednika stanje ne izboljšuje);
- sodelovanje vodstva šole (če se težave ponavljajo oz. stopnjujejo in se tudi ob sodelovanju razrednika in svetovalne službe stanje ne izboljšuje).

Šola bo starše obveščala o dogodkih, ki zadevajo njihovega otroka :

- ustno,
- po telefonu ali
- pisno (pošta, e-pošta, šolska spletna stran).

Po telefonu, kot nujno obvestilo, bo starše obvestila o dogodkih, ki zadevajo:

- poškodbo njihovega otroka,
- večjo materialno škodo,
- težje kršitve šolskega reda, ki posredno ali neposredno zadevajo njihovega otroka.

9. Uresničevanje in spremljanje

Vzgojni načrt Osnovne šole Bistrica ob Sotli je temeljni dokument za delo na vzgojnem področju. Z njegovo realizacijo bomo uresničevali cilje iz 2. člena Zakona o osnovni šoli.

Naloge bomo med letom dopolnjevali s sklepi strokovnih organov šole, z okrožnicami in navodili Ministrstva za šolstvo in šport ter Zavoda RS za šolstvo ter s sklepi ustanovitelja.

Za realizacijo vzgojnega načrta so odgovorni vsi delavci šole.

Nosilci posameznih zadolžitev:

- **SVET ŠOLE:** Sprejme vzgojni načrt in poročilo.
- **UČITELJSKI ZBOR:** Skozi vzgojno-izobraževalni proces uresničuje vzgojni načrt, kar je razvidno iz letne in dnevne priprave na pouk, oblikuje analize in smernice.
- **RAZREDNIKI:** So odgovorni za vzgojno in ostalo delo v svojem oddelku.
- **STARŠI:** Sodelujejo pri pripravi in oblikovanju vzgojnega načrta.
- **SVETOVALNA SLUŽBA:** Spremlja, pripravlja in organizira strokovna izobraževanja za kvalitetnejše uresničevanje vzgojnega načrta in strokovno pomaga pri uresničevanju le tega.
- **RAVNATELJ:** Uresničuje, spremlja, zagotavlja in ugotavlja izvajanje vzgojnega načrta.

Vzgojni načrt je bil potrjen:

- **na pedagoški konferenci učiteljskega zbora dne 4. 7. 2011**
- **na seji sveta staršev dne 29. 9. 2011**
- **na seji sveta šole 29. 9. 2011**

Ta dokument je dopolnjen s popravki z dne 27. 8. 2013 in je bil ponovno potrjen na seji staršev, dne 18. 11. 2013 in na seji sveta šole, dne 18.11. 2013

Za šolski tim:
mag. Marinka Drofenik

Ravnatelj:
Bogomir Marčinković, prof.